

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

20. december 2024

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 41 (Alm. del) af 26. november 2024

Spørgsmål

Vil ministeren redegøre for den årlige økonomiske ændring for Finansministeriets familietyper som følge af de skatte- og afgiftsinitiativer, der er gennemført, aftalt eller foreslået siden regeringens tiltrædelse?

Svar

Af skatteinitiativer siden regeringens tiltrædelse er det hovedsagelig aftale om *Reform af personskat* fra december 2023, der har haft en direkte virkning på familietypernes disponible indkomster.

Udover reformen af personskat kan der peges på to øvrige skatteinitiativer af direkte betydning for familietypernes disponible indkomster. Det gælder forhøjelsen af det maksimale fradrag for fagforeningskontingenter og ændring af fradragsret for private lønforsikringer, der er aftalt under den forrige regering i forbindelse med en *Ny reformpakke for dansk økonomi* fra januar 2022, men udmøntet af den nuværende regering. Endelig blev der i maj 2023 vedtaget en nedsættelse af bundskattesatsen som kompensation for stigende kommuneskat¹.

Sigtet med personskattereformen er først og fremmest at øge det økonomiske incitament til beskæftigelse, og lempelserne i reformen er således i høj grad koncentreret på familietyper i beskæftigelse. Omkring $\frac{2}{3}$ af de umiddelbare personskattelempelser i reformen kan henføres til højere beskæftigelsesfradrag, hvilket bidrager til en målretning af lempelserne mod almindelige arbejdsindkomster, idet personer med høje arbejdsindkomster opnår en lavere relativ lempelse. Det kan i øvrigt bemærkes, at der med reformen også indføres en top-topskat på 5 pct. af indkomsten over 2.473.700 kr. (2025-niveau). Top-topskatten indebærer, at reformen samlet set øger skatten for dem med de højeste indtægter.

Det øgede fradrag for faglige kontingenter øger den disponible indkomst for såvel den ledige dagpengemodtager som for arbejderfamilien.

¹ Stigningen i kommuneskatterne er derimod ikke medregnet som et regeringsinitiativ.

For den typiske enlige arbejder indebærer skatteinitiativerne en stigning i den årlige disponible indkomst på 3.600 kr., mens stigningen for et typisk arbejderpar er omtrent 7.100 kr., dvs. omtrent det dobbelte, hvilket afspejler, at der er to voksne i familien, *jf. tabel 1*.

Tabel 1
Årlig økonomisk ændring som følge af udvalgte skatte- og afgiftsinitiativer siden regeringsgrundlaget

	Skatteinitiativer		Afgiftsinitiativer		BoligJob-ordning ⁽¹⁾	
	Kr.	Pct.	Kr.	Pct.	Kr.	Pct.
Enlig pensionist	100	0,0	-200	-0,1	2.700	1,4
Enlig pensionist med en ATP	100	0,0	-200	-0,1	2.700	1,3
Enlig pensionist med en ATP, ejerbolig	100	0,0	-200	-0,1	4.900	2,1
Pensionistpar med en ATP	100	0,0	-300	-0,1	5.300	1,7
Pensionistpar med en ATP, ejerbolig	100	0,0	-400	-0,1	9.600	2,9
Enlig efterlønsmodtager på ny ordning	100	0,1	-200	-0,1	2.700	1,6
Enlig førtidspensionist på ny ordning	100	0,1	-200	-0,1	2.700	1,3
Par på førtidspension, ny ordning	200	0,1	-300	-0,1	5.300	1,7
Enlig kontanthjælpsmodtager uden forsørgerpligt, over 30 år	100	0,0	-200	-0,2	2.700	2,1
Par på kontanthjælp (op til 6 måneder) ⁽²⁾	100	0,0	-300	-0,1	5.300	1,7
Par på kontanthjælp (efter 6 måneder) ⁽²⁾	100	0,0	-500	-0,1	5.300	1,7
Enlig dagpengemodtager uden børn	300	0,2	-200	-0,1	2.700	1,4
Enlig udeboende studerende	1.500	0,7	-200	-0,1	2.700	1,2
Enlig arbejder uden børn	3.600	1,2	-300	-0,1	2.700	0,9
Enlig arbejder, ingen børn, ejerbolig	3.600	1,1	-300	-0,1	4.900	1,5
Arbejderpar, ingen børn, ejerbolig	7.100	1,1	-600	-0,1	9.600	1,5
Arbejderfamilie ⁽²⁾	7.100	1,2	-600	-0,1	5.300	0,9
Arbejderfamilie, ejerbolig i første år ⁽²⁾	7.100	1,1	-600	-0,1	9.600	1,5
Arbejderfamilie, ejerbolig ⁽²⁾	7.100	1,1	-600	-0,1	9.600	1,5
Funktionærfamilie ⁽²⁾	6.800	0,8	-700	-0,1	5.300	0,6
Funktionærfamilie, ejerbolig ⁽²⁾	6.800	0,8	-800	-0,1	9.600	1,1
Direktørfamilie, ejerbolig ⁽²⁾	16.600	1,4	-1.200	-0,1	9.600	0,8

Anm.: Opgørelsen tager udgangspunkt i økonomiministeriets standardfamilietyper. Ændringer er afrundet til nærmeste 100 kr. Alle familietyper antages at bo i en lejebolig, medmindre andet er angivet. Afgiftsændringer er opgjort med udgangspunkt i familiens ækvivalerede disponible indkomst og en opgjort gennemsnitlig afgiftsstigning for hele befolkningen fordelt efter disponibel indkomst.

1) Ved fuld udnyttelse af forbedringer af BoligJob-ordningen inkl. udvidelse af servicefradraget.

2) Familien har 2 børn i henholdsvis børnehave og SFO.

Kilde: Økonomiministeriets familietypermodel og egne beregninger.

For den typiske funktionærfamilie er skatteinitiativernes virkning på den disponible indkomst lidt mindre end for det typiske arbejderpar selvom deres indkomst er højere. Det afspejler loftet over beskæftigelsesfradraget samt at de ikke har gevinst ved forhøjelsen af loftet for fradrag for faglige kontingenter.

Direktørfamilien opnår ud over gevinsten fra øget beskæftigelsesfradrag, svarende til gevinsten for arbejderparret og funktionærfamilien, også en gevinst fra omlægning af den nuværende topskat til en ny mellemskat. Stigning i disponibel indkomst fra skatteinitiativerne udgør således ca. 16.600 kr. årligt for direktørfamilien. Det kan bemærkes, at det svarer til en stigning i disponibel indkomst på 1,4 pct., hvor stigningen for arbejderparret udgør omkring 1,1 pct. Det kan endvidere bemærkes, at reformen også indeholder en markant forhøjelse af det ekstra beskæftigelsesfradrag til enlige forsørgere og at stigningen i disponibel indkomst for en enlig arbejder med to hjemmeboende børn udgør ca. 2,2 pct.

Blandt familietyperne uden arbejdsindkomst er virkningen af skatteinitiativerne relativt beskedent.

Afgiftsændringer påvirker ikke familietypernes disponible indkomster, men det vil være naturligt at lægge til grund, at en afgiftsændring påvirker værdien af den disponible indkomst og dermed har samme virkning som en ækvivalent ændring af de disponible indkomster.

Der er imidlertid visse udfordringer ved at opgøre virkninger af afgiftsændringer for de betragtede familietyper. Det skyldes, at der er ikke er tale om gennemsnitsfamilier, men typiske familier med nærmere definerede karakteristika. Arbejderfamilierne kan således *i gennemsnit* godt være påvirket af en forhøjelse af fx dieselafgiften, men for den konkrete arbejderfamilie er den enten påvirket, hvis den har dieselbil, eller ikke påvirket. I opgørelsen af virkningerne af afgiftsændringer er der trods dette valgt at tage udgangspunkt i en gennemsnitsbetragtning, hvilket eksempelvis kan fortolkes som, at familien har haft dieselbil i en andel af året.

Konkret er der taget udgangspunkt i de afgiftsændringer i den nuværende regeringsperiode, som kan forventes at være direkte relevante for de betragtede familietyper. Afgifter, der mindre typisk rammer de betragtede familietyper, som fx ændringer i grundlaget for boafgiften, er der således set bort fra. Tilsvarende er der set bort fra afgifter og øvrige initiativer, der vedrører virksomheder, selvom disse ændringer kunne have afledte virkninger for familietyperne via nedvæltning i fx løn eller priser.

Der er på den baggrund identificeret tre afgiftsændringer i regeringsperioden af betydning for familietypernes forbrugsmuligheder. Nærmere bestemt forhøjelse af afgiften på nikotinprodukter og på diesel samt indførelsen af passagerafgiften på flyrejser. Baseret på en opgjort værdi af disse afgiftsforhøjelser fordelt på befolkningens disponible indkomster kan der gives et groft skøn for virkningen for familietyperne baseret på familiernes disponible indkomster. Det skal bemærkes at en sådan indregning af værdien af afgifter er relativt skematisk, idet der forsimplet alene interpoleres efter indkomst, og der således ikke tages højde for, at fx bilejerskab kan være korreleret med andre faktorer, herunder fx beskæftigelse.

Med det udgangspunkt vurderes de tre afgiftsstigninger at svare til et fald i rådighedsbeløbet på mellem 200 og 600 kr. årligt for familierne med overførselsmodtagere og for arbejderfamilierne, mens de for funktionærfamilierne og direktørfamilien svarer til et fald på mellem 700 og 1.200 kr. årligt.

Det skal i forhold til indførelse af passagerafgiften bemærkes, at der som led i aftalen om indførelse af denne afgift samtidig blev aftalt en forhøjelse af den supplerende pensionsydelse på 5.000 kr. (2025-niveau). Forhøjelsen af den supplerende pensionsydelse indebærer isoleret set en stigning i den disponible indkomst på 3.100 kr. (1,6 pct.) for den typiske enlige folkepensionist hhv. 6.250 kr. (2,1 pct.) for folkepensionistparret.

Endelig er det med *Aftale om finansloven for 2025* besluttet af udvide servicefradraget og at indføre et nyt grønt håndværkerfradrag. En fuld udnyttelse af disse fradrag samt forhøjelsen af servicefradraget ifm. *Aftale om finansloven for 2024* indebærer en skattelempelse på ca. 4.900 kr. årligt for familietyper med enlige i ejerboliger og 9.600 kr. årligt for parfamilierne i ejerbolig. For at familierne får gavn af disse fradrag forudsætter det dog, at de igangsætter klima- og energiforbedrende tiltag på boliger.

For personer i lejeboliger indregnes ikke indførelsen af grønt håndværkerfradrag. Udnyttelse af servicefradraget indebærer en skattelempelse på 2.700 kr. årligt for familietyper med enlige og 5.300 kr. årligt for parfamilierne.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
Finansminister